

Komunikacja, świadomość społeczna i wzmocnienie instytucjonalne dla funkcjonowania europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000 w Polsce.

Projekt współpracy bliźniaczej pomiędzy Ministerstwami Środowiska
Rzeczypospolitej Polskiej i Królestwa Hiszpanii
(umowa współpracy bliźniaczej z dnia 18 stycznia 2008r.)

Transition Facility Project:
PL/06/IB/EN/02

Dwa kontrakty projektu

1. Umowa współpracy bliźniaczej (**Twinning**)
budżet: 1,2 mln Euro środków UE + 270 tys. Euro współfinansowania
2. Pomoc techniczna (**Technical assistance**)
budżet: 130 tys. Euro środków z NFOŚiGW.

Cel ogólny projektu

Wzmocnienie zrozumienia potrzeb ochrony różnorodności biologicznej wśród lokalnych podmiotów, w tym wzmocnienie świadomości społecznej i możliwości instytucjonalnych dla zarządzania siecią Natura 2000 w Polsce.

Cele operacyjne projektu

- Wzmocnienie możliwości instytucjonalnych dla potrzeb zarządzania siecią Natura 2000 w Polsce w zakresie wiedzy na temat przepisów i instrumentów finansowych w ochronie przyrody, a także dobrych praktyk ich wdrażania w 27 krajach członkowskich UE.
- Wzmocnienie świadomości społecznej odnośnie znaczenia ochrony różnorodności biologicznej oraz tworzenie lokalnej „własności” obszarów Natura 2000.
- Wzmocnienie współpracy międzysektorowej w zakresie wdrażania systemu Natura 2000 w Polsce.

Komponenty projektu

1. Program szkoleniowy dla koordynujących funkcjonowanie i sprawujących nadzór nad obszarami Natura 2000 (Trenerów Natura 2000).
2. Działania komunikacyjne skierowane do społeczności lokalnych na wybranych obszarach Natura 2000.
3. Wzmocnienie współpracy międzysektorowej we wdrażaniu sieci Natura 2000 w Polsce.
4. Wizyty studyjne, mające na celu wzmocnienie wiedzy na temat wdrażania sieci Natura 2000 i współpracy międzysektorowej

Grupa Techniczna Komitetu Sterującego

1. Stanisław Gawłowski – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Środowiska – SPO Projektu
2. Michał Kiełsznia – Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska
3. Joanna Pijanowska – Dziekan Wydziału Biologii UW, Przewodnicząca Państwowej Rady Ochrony Przyrody
4. Olgierd Dziekoński – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury
5. Władysław Majka – Zastępca Prezesa Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
6. Ryszard Zakrzewski – Dyrektor Departamentu Ocen Oddziaływania na Środowisko GDOŚ
7. Paweł Mickiewicz – Dyrektor Departamentu Ochrony Środowiska GDDKiA
8. Beata Sielewicz – Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie,
9. Beata Zajązkowska – Zastępca Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie,
10. Dorota Janicka – Zastępca Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
11. Anna Wilińska – Dyrektor Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych
12. Cezary Starczewski – Dyrektor Centrum Informacji o Środowisku
13. Elżbieta Hołubczat – Dyrektor Drawieńskiego Parku Narodowego
14. Konrad Wypychowski – Dyrektor Parku Narodowego Ujście Warty
15. Jolanta Błasiak – Generalna Dyrekcja Lasów Państwowych
16. Wanda Bielakowska – Radca Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej
17. Helena Kamińska – Departament Ochrony Przyrody GDOŚ
18. Aleksandra Mrowińska – Departament Edukacji Ekologicznej MŚ
19. Grażyna Sztandera – Departament Instrumentów Finansowych MŚ
20. Dorota Wróblewska – Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
21. Waldemar Brodziuk – Departament Leśnictwa MŚ
22. Bartosz Bernacki - Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

1. Program szkoleniowy dla Trenerów Natura 2000.

- Ochrona gatunków i siedlisk Natura 2000;
- Planowanie i zarządzanie ochroną obszaru Natura 2000;
- Ocena oddziaływania planów i projektów na obszar Natura 2000;
- Komunikacja jako instrument ochrony przyrody, rozwijanie umiejętności komunikacyjnych i negocjacyjnych;
- Wykorzystywanie funduszy dostępnych dla realizacji celów ochrony przyrody (np. LIFE +, Leader +, Interreg, inne fundusze europejskie)
- Praktyczne doświadczenia partnerów

1. Program szkoleniowy dla Trenerów Natura 2000.

Uczestnicy:

- wojewódzcy konserwatorzy przyrody,
- po jednej osobie z biura wojewódzkiego konserwatora przyrody,
- po jednym przedstawicielu parków krajobrazowych na województwo,
- przedstawiciele 16 parków narodowych,
- przedstawiciele administracji szczebla centralnego,
- w sumie 78 osób.

1. Program szkoleniowy dla Trenerów Natura 2000.

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

GOBIERNO DE ESPAÑA
MINISTERIO DE MEDIO AMBIENTE

1. Program szkoleniowy dla Trenerów Natura 2000.

Kalendarz realizacji (2008 rok)																					
	KWIECIEŃ					MAJ					CZERWIEC					LIPIEC					
Pn		7	14	21	28		5	12	19	26		2	9	16	23	30		7	14	21	28
Wt	1	8	15	22	29		6	13	20	27		3	10	17	24		1	8	15	22	29
Śr	2	9	16	23	30		7	14	21	28		4	11	18	25		2	9	16	23	30
Cz	3	10	17	24		1	8	15	22	29		5	12	19	26		3	10	17	24	31
Pt	4	11	18	25		2	9	16	23	30		6	13	20	27		4	11	18	25	
So	5	12	19	26		3	10	17	24	31		7	14	21	28		5	12	19	26	
Nd	6	13	20	27		4	11	18	25		1	8	15	22	29		6	13	20	27	

Region 1 Województwa: Pomorskie, Zachodniopomorskie, Lubuskie, Wielkopolskie, Kujawsko-Pomorskie + 3 urzędy morskie

Region 2 Województwa: Warmińsko-Mazurskie, Podlaskie, Mazowieckie, Łódzkie, Lubelskie

Region 3 Województwa: Dolnośląskie, Opolskie, Śląskie, Świętokrzyskie, Małopolskie, Podkarpackie

1. Program szkoleniowy dla Trenerów Natura 2000.

Oczekiwane rezultaty:

1. Wzmocnienie możliwości instytucjonalnych dla potrzeb zarządzania siecią Natura 2000 w Polsce w zakresie wiedzy na temat przepisów i instrumentów finansowych w ochronie przyrody, a także dobrych praktyk ich wdrażania w 27 krajach członkowskich UE (zasób 78 wyszkolonych w ramach projektu Trenerów Natura 2000);
2. Wzmocnienie procesu tworzenia projektów pod fundusze europejskie, w tym LIFE Nature;

2. Działania komunikacyjne skierowane na społeczności lokalne na wybranych obszarach Natura 2000.

Zrealizowano:

- Wybrano obszary Natura do przeprowadzenia działań komunikacyjnych [Slajd 15](#)
- 13-15 października (Jachranka) – przeprowadzono warsztaty poświęcone analizie obszarów wybranych do działań komunikacyjnych i wypracowaniu wspólnej dla tych obszarów strategii komunikacji na poziomie lokalnym.
- Opracowano, na bazie wyników tych warsztatów, strategię dla komunikacji sieci Natura 2000 na poziomie lokalnym w Polsce.

2. Działania komunikacyjne skierowane na społeczności lokalne na wybranych obszarach Natura 2000.

- Opracowano zakres działań komunikacyjnych – opis przedmiotu zamówienia (szkolenia, warsztaty, festyn, wystawa, działania PR).

Przed nami:

- Zakontraktowanie prywatnego podmiotu.
- Realizacja zadania w ścisłej współpracy z lokalnymi interesariuszami (samorządy, właściciele i zarządcy, lokalne grupy działania w tym NGO).
- Bieżący monitoring działań (częste spotkania wykonawcy z kierownictwem projektu).

Propozycja obszarów Natura 2000 do działań komunikacyjnych
w ramach projektu TF PL/06/IB/EN/02.

2. Działania komunikacyjne skierowane na społeczności lokalne na wybranych obszarach Natura 2000.

Oczekiwane rezultaty:

Wzmocnienie świadomości społecznej odnośnie znaczenia ochrony różnorodności biologicznej w formie sieci Natura 2000 oraz tworzenie lokalnej „własności” obszarów Natura 2000 poprzez przeprowadzenie działań komunikacyjnych oraz kampanii społeczno-informacyjnej, realizowanej w ramach Pomocy Technicznej Projektu.

3. Wzmocnienie współpracy międzysektorowej we wdrażaniu programu Natura 2000 w Polsce.

- Utworzenie sektorowych grup roboczych (gospodarka wodna, leśnictwo, rolnictwo, infrastruktura i planowanie przestrzenne).
- Umożliwienie reprezentantom poszczególnych sektorów wyboru ekspertów – głównych autorów podręczników.
- Przygotowanie podręczników omawiających zobowiązania i korzyści wynikające z istnienia sieci Natura 2000 dla każdego z omawianych sektorów.

3. GR Natura 2000 a gospodarka wodna.

Magdalena Bernués Sanz i Fernando Magdaleno Mas – eksperci ze strony hiszpańskiej

1. Wanda Bielakowska – współprzewodnicząca Grupy – Radca Prezesa KZGW,
2. Dorota Janicka – współprzewodnicząca Grupy – Regionalny Konserwator Przyrody w Szczecinie,
3. Iwona Bednarz – RZGW w Poznaniu,
4. Piotr Bialek – Departament Obszarów Natura 2000, GDOŚ,
5. Mirosław Czerny – Centrum Turystyki Wodnej PTTK,
6. Tomasz Kamiński – RZGW we Wrocławiu,
7. Sławomir Połomski – Polski Związek Wędkarski, Koszalin,
8. Zbigniew Ptak – Biuro Rozwoju Dróg Wodnych, Pomorski UM,
9. Tomasz Płowens – Dyrektor Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Szczecinie,
10. Robert Stańko – ekspert ze strony polskiej, Klub Przyrodników, Świebodzin
11. Andrzej Zych – Urząd Morski w Szczecinie,
12. Piotr Kowalczak – ekspert ze strony polskiej, odpowiedzialny za przygotowanie podręcznika
13. Piotr Nieznański – ekspert ze strony polskiej,

3. GR Natura 2000 w leśnictwie.

Antonio Garzás Martín de Almagro – ekspert ze strony hiszpańskiej

1. Jolanta Błasiak – współprzewodnicząca Grupy – Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych,
2. Piotr Derlacz – współprzewodniczący Grupy – Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska,
3. Michał Borowiak – Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska,
4. Waldemar Brodziuk – Departament Leśnictwa, MŚ,
5. Jakub Dziubecki – Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska,
6. Zbigniew Filipek – Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych,
7. Wojciech Fonder – Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych,
8. Edward Janusz – Nadleśnictwo Kolumna, RDLP Łódź
9. Piotr Kacprzak – Dyrektor RDLP Radom
10. Marek Maciantowicz – RDPL Zielona Góra
11. Paweł Pawlaczyk – Klub Przyrodników, Świebodzin
12. Paweł Pogoda – Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych
13. Roman Stelmach – Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej,
14. Waldemar Walczak – Nadleśnictwo Drewnica, RDLP Warszawa
15. Paweł Rutkowski – ekspert strony polskiej
– odpowiedzialny za przygotowanie podręcznika,

3. GR Natura 2000 w rolnictwie.

Georgina Álvarez Jiménez, Begoña Matilla Soloaga – eksperci ze strony hiszpańskiej,

1. Dorota Wróblewska – współprzewodnicząca Grupy – reprezentująca Ministra Rolnictwa i RW
2. Konrad Wypychowski – współprzewodniczący Grupy – Dyrektor Parku Narodowego „Ujście Warty”,
3. Jan Balcerzak – Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
4. Kamila Brzezińska – CMOK, doradca rolno-środowiskowy,
5. Mariusz Cichoń – Uniwersytet Jagielloński,
6. Józef Głowacki – ODR Glisno Lubuskie,
7. Marek Jobda – pracownik OTOP, doradca rolno-środowiskowy, ekspert przyrodniczy,
8. Agnieszka Kucharska – Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
9. Dariusz Matkowski – rolnik, członek zarządu Polskiego Związku Hodowców Bydła,
10. Iwona Świechowska – CDR Poznań, doradca rolno-środowiskowy,
11. Bogdan Wiatr – rolnik, ornitolog, Agencja Nieruchomości Rolnych Żary,
12. Tomasz Wilżak – Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska,
13. Ireneusz Kaługa – ekspert ze strony polskiej
– odpowiedzialny za przygotowanie podręcznika.

3. GR N2K & Infrastruktura i Planowanie Przestrzenne.

Ana Gato Allende, Begoña Matilla Soloaga, Teodoro Abbad – eksperci ze strony hiszpańskiej,

1. Ryszard Zakrzewski – przewodniczący – Dyrektor Departamentu OOŚ, GDOŚ
2. Bartosz Bernacki – Departament Koordynacji Programów Infrastrukturalnych, MRR
3. Joanna Budnicka – Departament Nieruchomości i PP w Ministerstwie Infrastruktury
4. Jan Balcerzak – Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
5. Małgorzata Buszko-Briggs – FPP Consulting
6. Elżbieta Hołubczat – p.o. Dyrektora Drawieńskiego Parku Narodowego
7. Helena Kamińska – Departament Ochrony Przyrody, GDOŚ
8. Paweł Mickiewicz – Dyrektor Departamentu Środowiska, GDDKiA
9. Irena Ryczkowska – Zespół Ocen Oddziaływania na Środowisko, NFOŚiGW
10. Tadeusz Szczygieł – Akademia Rolnicza w Szczecinie
11. Katarzyna Twardowska – Departament Ocen Oddziaływania na Środowisko, GDOŚ
12. Marzena Zblewska – Departament Obszarów Natura 2000, GDOŚ
13. Jacek Engel – ekspert ze strony polskiej, odpowiedzialny za przygotowanie podręcznika
“Natura 2000 w ocenach oddziaływania przedsięwzięć na środowisko”
14. Mariusz Kistowski – ekspert ze strony polskiej, współodpowiedzialny za przygotowanie
podręcznika *“Natura 2000 a planowanie przestrzenne – rola korytarzy ekologicznych”*
15. Marcin Pchalek – ekspert ze strony polskiej, współodpowiedzialny za przygotowanie
podręcznika *“Natura 2000 a planowanie przestrzenne – rola korytarzy ekologicznych”*

3. Wzmocnienie współpracy międzysektorowej we wdrażaniu programu Natura 2000 w Polsce.

Obecne i oczekiwane rezultaty:

1. Bieżąca współpraca oraz wymiana doświadczeń i poglądów w ramach pracy 4 sektorowych Grup Roboczych,
2. Podręczniki o roboczych tytułach (przygotowywane do druku):
 - 1) *Natura 2000 a gospodarka wodna,*
 - 2) *Natura 2000 w leśnictwie,*
 - 3) *Natura 2000 a planowanie przestrzenne – rola korytarzy ekologicznych*
 - 4) *Natura 2000 w ocenach oddziaływania przedsięwzięć na środowisko,*
 - 5) *Korzyści dla rolnictwa wynikające z gospodarowania na obszarach Natura 2000.*

LISTA PODRĘCZNIKÓW WYDANYCH NA TEMAT MIĘDZYSEKTOROWEGO ODDZIAŁYWANIA PROGRAMU NATURA 2000

- Korzyści dla rolnictwa wynikające z gospodarowania na obszarach Natura 2000
- Natura 2000 a gospodarka wodna
- Natura 2000 w leśnictwie
- Natura 2000 w procesie oceny oddziaływania na środowisko
- Natura 2000 w planowaniu przestrzennym – rola korzyści ekologicznych

Ogólnoeuropejska sieć ekologiczna NATURA 2000 tworzona jest w celu zachowania przyrodniczego dziedzictwa naszego kontynentu. Podstawą jej tworzenia i funkcjonowania są przepisy dyrektywy Rady EWG o ochronie dziko żyjących ptaków, zwanej potocznie dyrektywą ptaszą oraz dyrektywy Rady EWG o ochronie naturalnych siedlisk oraz dziko żyjącej flory i fauny, zwanej dyrektywą siedliskową.

Jej podstawowym celem jest ochrona różnorodności biologicznej na obszarze państw członkowskich Unii Europejskiej. Ochrona ta ma polegać między innymi na zachowaniu lub odbudowie rzadkich i zagrożonych wyginięciem siedlisk przyrodniczych, populacji gatunków roślin i zwierząt oraz ich osobliwych, reprezentatywnych dla poszczególnych regionów biogeograficznych na terenie Wspólnoty.

Ich ochrona odbywa się m.in. poprzez wyznaczenie sieci Natura 2000, a w jej ramach utworzenie sieci Specjalnych Obszarów Ochrony Siedlisk ustanawianych na podstawie dyrektywy siedliskowej i Obszarów Specjalnej Ochrony Ptaków, powołanych zgodnie z zaleceniami dyrektywy ptasiej. Jednocześnie te dyrektywy uznają, iż ochrona różnorodności biologicznej powinna dokonywać się z uwzględnieniem interesów społeczności lokalnych oraz przy udziale i współpracy wszystkich zainteresowanych stron.

Podręczniki, które Państwu przekazujemy powstały w ramach projektu współpracy bliźniaczej pomiędzy Polską i Hiszpanią, przy dużej pomocy hiszpańskich ekspertów i zaangażowaniu powstałych w tym celu Grup Roboczych. Podręczniki te mają za zadanie przybliżyć problemy i sposób ich rozwiązywania, z którymi będziemy się spotykać podczas prowadzenia działalności na cennych przyrodniczo obszarach. Mamy jednocześnie nadzieję, że podręczniki te przyczynią się do wdrożenia zasady rozwoju zrównoważonego, który przyniesie oczekiwane korzyści ekonomiczne, nie stwarzając przy tym ryzyka dla zachowania i przetrwania zasobów przyrodniczych.

Oddajemy także do Państwa dyspozycji dodatkowe materiały, które zamieszczone są na dołączonej do podręcznika płycie. Znajdują się tam zarówno załączniki do poszczególnych podręczników, jak i zestaw prezentacji i materiałów informacyjnych dotyczących sieci Natura 2000, które powstały w ramach poprzednio realizowanych projektów.

ISBN 978-83-89994-01-1

Ireneusz Katuga

KORZYŚCI DLA ROLNICTWA WYNIKAJĄCE Z GOSPODAROWANIA NA OBSZARACH NATURA 2000

Ireneusz Katuga

KORZYŚCI DLA ROLNICTWA WYNIKAJĄCE Z GOSPODAROWANIA NA OBSZARACH NATURA 2000

Przygotowano i opublikowano ze środków Unii Europejskiej

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

4. Wizyty studyjne, mające na celu wzmocnienie wiedzy na temat wdrażania sieci Natura 2000 i współpracy międzysektorowej.

- W terminach 24-30 listopada 2008r. oraz 15-20 lutego 2009r. odbyła się, podzielona na dwie części merytoryczne, wizyta studyjna dotycząca współpracy międzysektorowej:
 1. pierwsza dotyczyła zagadnień związanych z wpływem programu Natura 2000 na leśnictwo i rolnictwo.
 2. druga dotyczyła zagadnień związanych z wpływem programu Natura 2000 na gospodarkę wodną oraz rozwój infrastruktury (w tym oceny oddziaływania na sieć Natura 2000).
- W terminach 17-23 maja 2009r. oraz 14-20 czerwca 2009r. odbyły się dwie wizyty studyjne dla szkolonych w ramach projektu Trenerów Natura 2000.

Pomoc Techniczna

- Uruchomiona.
- W jej ramach zrealizowane zostaną:
 1. materiały promocyjne dla działań komunikacyjnych realizowanych w ramach Komponentu nr 2,
 2. aktualna mapa sieci Natura 2000 w Polsce,
 3. niewielka kampania społeczno-informacyjna na temat istoty i znaczenia sieci Natura 2000.

Podsumowanie

Ochrona przyrody w Polsce, wdrażając wymogi prawa wspólnotowego, od samego początku korzystała z możliwości współpracy międzynarodowej, uwzględniając udział w realizowanych projektach przedstawicieli sektorów gospodarujących w przestrzeni przyrodniczej. W projekcie obecnie realizowanym z Królestwem Hiszpanii postawiliśmy przed sobą zadania: wyszkolenia zespołu trenerów, właściwego ujęcia wymogów dyrektyw Natura 2000 w poszczególnych sektorach oraz zwiększenia świadomości społecznej na temat nowoczesnego systemu ochrony przyrody jakim jest sieć Natura 2000. Wszystkie te zagadnienia są obecnie przedmiotem szczególnej troski ze strony Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

Dziękuję za uwagę

Piotr Derlacz
z-ca kierownika projektu
Generalna Dyrekcja
Ochrony Środowiska